

A májusi szél ma könnyű báránnyal felhőket kerget az égen, a néma kívánások, könnyű és titkolt sejtelmek fodros, fehér felhőit. De eljő majd az idő, mikor a munkástársadalom diktálni fogja a világ rendjét s a májusi enyhe szellőből haragos viharfelhők szökkennek elő, elborítva az eget félelmetes nagyságukkal és sötétségükkel. Az lesz az igazi május, életnek és újászületésnek piros hajnala! . . . A munkásság érdekeinek egységes és imponáló fölényességű képviselője, amit a május első napjának általános megünneplése jelképez, előre megnyerte már a csatát, melyet az emberi jogok védelmében és a kisember sorsának fölkarolására a világ hatalmaival kezdeni fog.

A bolgár királyt elakarták fogni. A *Journal des Debats* bukaresti munkatársa érdekes incidenst ír most lapjának a második balkáni háborúról. E szerint kiderül, hogy *Ferdinánd* bolgár királyt egy román lovasszázad foglyul akarta ejteni és Bukarestbe vinni s a bolgár cárt ettől a veszedelemtől csupán a román vezérkar főnökének, *Avarszkunak* a beavatkozása mentette meg. Azon a napon történt ez, amikor a román hadsereg csupán harminc kilométernyire volt a bolgár fővárostól és a *Musztaca* tábornok parancsnoksága alatt álló lovashadosztály a Szófiához való utakat mind megszállotta. Musztaca tábornokot megszállotta a vágy, hogy *merész tettel mutassa meg a világnak a román hadsereg kiválóságát* és egy hadi létszámon levő lovas svadronnal Szófiába indult a király elfogására. Szándékáról azonban mások előtt is beszélt és így a dolog fülébe jutott a román vezérkarnak is. Avarszku, a vezérkar főnöke a Szófiához vivő négy uton egy-egy autóbilit küldött a vágató svadron után. Mindegyik autóbilitban egy tiszt ült azzal a parancssal, hogy *Musztaca azonnal térjen vissza, mert Károly királynak eszéágában sincs*

Ferdinánd király elfogásával a háborút nagyobb mértékűvé tenni. Az egyik autóbilit éppen Szófia kapujánál érte utól Musztacát, aki a parancs hallatára azonnal visszafordult, bár nehéz szívvel állott el tervétől.

Vallástalanság.

(Saját tudósítónktól.) Németországban, — úgy írják a lapok, — egész községek egyszerre hagyják el vallásukat, hogy azontul mindenféle hierarchikus befolyástól szabadon, teljesen saját lelkiismeretükre hallgatva, éljenek. De nem is kell oly messzire menni: Felsőmagyarországon, meg Erdélyben szintén tömeges kilépések tanúi lehetünk, ha figyelemmel kísérjük a hasonló jellegű népmozgalmakat. A mi hazai vallástalanságunknak azonban igen jelentős oka van: az általános népnymoruság mellett súlyos párbér és egyházi adó nyomja a földmivelő parasztot és a városi kispolgárt. Adó, mely az államnak és községnek fizetendő terheken felül szakad a nép nyakába. Adó, melyért a polgár nem kap egyebet, mint imádságot és áldást, amittől tudvalevően még könnyen éhen lehet halni. Az egyházak kielégíthetetlen adminisztrációs igényei és a közadók módjára rendszeresített könyörtelen behajtási eljárás sok békés hajlandóságu embert kényszerített már ősei hitének elhagyására.

De nemcsak a nép körében, hanem a jobb társadalmi osztályok területén belül is mind nagyobb teret foglal el a vallástalanság. Itt a tudományos képzés és a radikálissá fejezt életnézet érleli elhatározássá a meggyőződést. És ez a jelenség már nem szórványos, hanem kezd általánossá válni.

Nagyszerű átalakulás észlelhető a vallásos meggyőződés terén. A mítoszon alapuló, ösztönszerű hit viszaszorult az intellektus életét élők gondolati köréből az anyagi küz-

dés éveit vonszolók szűkös viszonyai közé. A feltétlen hit ma már csak ártatlan orvosság a boldog együgyűek ügyefogyottságában. A szellemükkel élők kiszorultak a templomból; helyesebben: számukra anakronizmusná vált a templom, melynek ideológiáját az egyszerű lateiner-műveltség rég meghaladta. Az emberek nem hisznek többé, hanem tudnak és ezt a bizonyosságot sokkal többre becsülik önmaguk ártatásánál. A higgadt, erős meggyőződésnek valóban nemzetnevelő hatása van. Erőssé, elszánttá, bizonyos tekintetben sztoikus formálja át a lelket. Már a politikán is jelentős nyomot hagyott: mindenfelé kezdik rendezni az egyház és állam viszonyát, — az utóbbi javára. Kezdve az amerikai William Roger munkáján és folytatva Combes nagyszerű egyházpolitikáján, mind élesebben alakul ki az a felfogás, hogy a vallást teljesen a lelkiismeret szabadságjogainak függvényévé kell tenni, ellenben az egyházak által gyakorolt jogi és társadalmi tevékenységet vissza kell ruházni jogos tulajdonosára, az államra.

Mint hogy olyan korban élünk, mely mindenféle életnyilvánulását gazdasági alapon fejti ki, mindenekelőtt a kérdés gazdasági oldalával kell tisztába jönnünk. Az egyházak nagy vagyona, különösen az, mely a magyarországi római katolikus klérus kezében van, bőven elégnék látszik arra, hogy a hivatás-szerű papság létfenntartásának szükségleteit biztosítsa. A klérusnak ma ingatlanban és tőkében olyan vagyonszerkezete van, mely végzett munkájának társadalmi jelentőségével semmiképpen arányban nem áll. Az árpád-házi királyok idején az egyházi birtokok nagy kötelezettségek ellenében alapítottak s későbbi királyaink is tetemes áldozatokat kívántak adományaikért. A magyarországi püspökök háboru idejére lovas bándériumokat

bárónak még a haja sem fogyott el, csak megfehéredett. Midőn a Csömöri-úti villába beköltözött, hogy itt remetei magányban, azokon a vánkosokon megpihenve, amelyeket annyi illatos és színes asszonyfő érintett, életét befejezze, akkor már a haja fehér volt, mint a hó, de orcáját pirosra aranyozták az életörömök, mint a francia almát a szeptemberi napsugár.

Hogy mindent megtudjunk, jelzem a báró életének ebben a szakában nemcsak, hogy az öregasszonyokat nem ismerte, de még a növendéklánykákat se. Igen érthető, hogy a vén bűnös féltleni kezdte lelkét az örökkön égő kemencéktől, hol az ördögök sütik a pecsenyéjüket. Barátai mondták — a nagy nőimádóknak nem szoktak lenni barátai, csak barátnők — így csak egy öreg szolgálja, egy törpe, pupos provánszi legény tréfálkozott vele.

— Holnap bucsu lesz Besnyőn, méltóságos ur — mondta egyszer a bizalmas szolgálja. — Jó volna, ha odamennénk és megajándékoznánk a barátokat, hogy imádkozzanak lelkiüdvösségünkért.

A báró nagyot kacagott és a másik oldalára fordult. Hatvanadik életévében teljesen ellustult és mindig a szagos vánkosokon heverészett. Az illatok, amelyek a hattvunelv-

hek közül a világos selymen át kiáramlottak, minden fáradozás nélkül visszahozták a multak emlékeit.

A pupos legény pedig tovább beszélt:

— Jó volna a barátokra bízni magunkat, méltóságos uram. Azt hiszem, a pokol tornácában vár ránk egy csomó boszorkány akik egykor fiatalok és boldogok voltak. A vén asszonyok nem nagyon szeretik azt, aki először szerette és megcsalta őket.

A báró erre is kacagott, de mert elálmosodott, kiharcolta inasát a szobából.

Éppen ezen a napon történt, este felé, egy idegen jelentkezett a villában. A pupos a városba ment bevásárolni, az öreg báró pedig a kerti fasor végén szundikált karosszékében. Vén nyárfák reszkettek fölötté és törpe, nagylevelű bokrok legyezték arcát; addig legyezték a langyos nyári alkonyaton, amíg szunyókálni kezdett. Arra riadt föl, hogy a kapu csöngettyűje élesen megszólalt.

A villa vasrácsos kapuja előtt egy magas, sovány öregasszony állott. A fasor végéből a báró éppen odaláthatott és nyugtalanul kérdezte magában:

— Ugyan mit akarhat az a vén banya?

Az öreg asszony ismét megnyomta a csöngettyű gombját. A báró papucsos lábával boszorkányszerűen csoszogott a kapuhoz. Kinyitotta a kaput és az öreg hölgy belépett.

— Jó estét! Éppen a báró urat keresem! — mondta különös szigorú hangon.

A báró álmélkodva nézte az idegen nőt. Az asszony olyan sovány volt, amilyenre korábban azt mondta volna, hogy „szemtelenül sovány”, arcán a bőr fényes volt, a száraz, hamuszínű haja pedig ódivatu fürtökben csüngött le virágos kalapja alól.

— Én Mária vagyok, ha emlékszik rám báró ur, ha nem emlékszik, az se baj.

A báró asztmatikusán nevetett:

— Mária? Sajátságos . . .

Lassu léptekkel követte az asszonyt a fasorban. A fasor végén leült az asszony egy kerti székbe. Leülés közben megroppant a dereka.

— Ugy látszik, elrontottam a gyomromat, — mormogta a báró, mivel különös zsibbadást érzett a testében. Majd leült ő is szembe a vendéggel és figyelmesen nézett anak öreg arcába.

A nő így beszélt:

— Mondtam, hogy Mária vagyok! Nem kell, hogy rám emlékezzék, elég, ha én emlékszem mindenre. Még erre a vánkosra is itt . . . Mondja el, báró ur, mit csinált azóta, mióta utoljára találkoztunk?

A báró horkantott:

— Micsoda beszéd ez asszonyság? Mi most találkozunk először!

Örökségük, tartósságuk és szépségük révén országhírűvé vált szegedi BUTOROK
első kézből, nagy választékban csakis az
Egyesült Műasztalosok Butorraktárában Szegeden, Tisza-Lajos körút 19. szám alatt
kaphatók, esetleg részletfizetésre is.